

EUROPA NOSTRA

Kültür Turizmi Hakkında Malta Bildirgesi

Çeviri: Zeynep Çiğdem Uysal

Bu bildirme, 16-20 Mayıs 2006 tarihlerinde Malta’da düzenlenen Europa Nostra Kongresi sonucunda kabul edilmiştir. Bildirmede, Avrupa kültür turizminin, dünya turizmi içinde önemli bir durak olduğu hatırlatılarak, kültür turizminin getireceği yoğunluk ve gelişim baskısının, bölgelerin ve ülkelerin değerlerini ve karakterlerini zedelemeyecek biçimde yönetilebilmesi için izlenmesi gereken ilkeler sunuluyor.

Bildirgenin orijinaline ulaşmak için:

www.mo.org.tr/UIKDocs/europanostramalta2006.pdf

“Kültür Turizminin Desteklenmesi ve Kontrolü” temasıyla 16 – 20 Mayıs 2006 tarihlerinde Malta’da düzenlenen Europa Nostra Kongresi, Europa Nostra’nın, Avrupa Birliği Kurumları ve Avrupa Konseyi mekanizmaları aracılığıyla, prensiplerini Avrupa çapında hayata geçireceğinin güvencesi olarak, aşağıda sunulan Malta bildirgesini kabul etmiştir.

Europa Nostra, kültür turizmini, tarihi eser ve arazilerin, kültürel peyzajın da dâhil olduğu, (taşınır ve taşınmaz) yapıları kültürel mirasın ve ilgili gezi alanlarının keşfedilip keyfine varılması ve ev sahibi toplulukların kültürel geçmişini özgün biçimde temsil eden yerlerin ve etkinliklerin deneyimlenmesi amacıyla yapılan iç ve dış turizmin bir biçimi olarak tanımlar.

Bu konuda şu gerçekleri kabul eder:

- Avrupa’daki ekonomik büyüme ve gelişmenin anahtar etmenlerinden biri kültür turizmidir ve Avrupa’daki bölgesel kültürlerin zengin çeşitliliğinin daha iyi anlaşılmasını ve ortak Avrupa mirasının değerinin daha iyi bilinmesini teşvik eder;
- Avrupa kültür mirası, Avrupa kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır ve Avrupa’da yaşayan insanların yararı ve iyiliği için korunması gereklidir. Bu amaçla, kültürel mirasın korunması ve yönetimi konusundaki eğitim ve uygulamalar için yüksek standartlar belirlenmeli ve kültürel mirasın ayakta tutulması gerektiği konusunda hem kültür turizmi ile ilgilenen bireyler hem de Avrupa’da yaşayan insanlar bilinçlendirilmelidir.
- Kültür turizmi, Avrupa ülkelerinde yaşayan insanlar arasındaki kültürel alışverişin ve kültürler arası diyalogun en önemli araçlarından biridir.
- Avrupa Konseyi ve AB Kurumları tarafından yayınlanmış birkaç yeni belge, sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi konusuna odaklanmıştır, ancak Europa Nostra’nın kültür turizmine olan yaklaşımı ve bağlılığını, Dünya Turizm Örgütü’nün hazırladığı “Turizm için Küresel Etik Kuralları” (Turizm Etiği Kuralları)¹ ve Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi’nin hazırladığı “Uluslararası Kültür Turizmi Şartı İlkeleri”nde (ICOMOS Uluslararası Kültür Turizmi Şartı)² benimsenen prensipler vurgulamaktadır.

¹ www.unwto.org/ethics/index.php

² www.icomos.org/tourism/tourism_charter.html

Europa Nostra bu belgeyle, AB kurumlarını, Avrupa Konseyi'ni, ulusal, bölgesel ve yerel yönetimleri ve bunların yanı sıra kültür turizmiyle uğraşan turizm ve kültürel miras kuruluşlarını, Dünya Turizm Örgütü'nün Turizm Etiği Kuralları'ndaki ve ICOMOS Uluslararası Kültür Turizmi Şartı'ndaki ilkelere uymaya çağırır ve Avrupa'daki kültür turizminin sürdürülebilir ve dengeli kalkınmasını teşvik edecek ve iyi uygulamaların hayata geçirilmesini sağlayacak adımları atmaya davet eder.

Malta'da yapılan Europa Nostra Genel Kurulu'na katılan delegeler bu belgeyle, AB kurumlarının, Avrupa Konseyi'nin, ulusal ve bölgesel hükümetlerin ve kültür turizmiyle uğraşan turizm ve kültürel miras örgütlerinin aşağıda belirtilen maddeleri uygulamaları gerektiğini beyan etmektedir:

- Turizmin dengeli kalkınması için ICOMOS Uluslararası Kültür Turizmi Şartı'nda belirlenen ilkelere uymak;
- Kültür turizmi pazarında sürdürülebilir büyümeyi desteklemek ve kültürel miras alanlarına yapılan gezilerdeki turist sayısını uygun sürdürülebilir sınırlar içinde tutan dikkatli bir planlama anlayışı benimseyerek kültürel mirasın zarar görmesini ve bozulmasını engelleyici olumlu adımlar atmak;
- Ev sahibi toplulukların esas karakterlerinden ve kültürel turizm potansiyellerinden ödün vermeden, ulusal ve bölgesel ekonomik ihtiyaçları ve kültür turizminin getireceği gelir ve iş olanaklarını kabul edip saygı duymak;
- Kültür turizmini, kültürel miras alanlarına yatırım yaparak canlandırmanın ve bir bölgenin kültürel mirasını, karakterini ve geçmişini özgün bir biçimde temsil eden yerleri ve etkinlikleri deneyimlemenin bir aracı olarak görüp dengeli ve sürdürülebilir bir biçimde desteklemek ve bu sayede Avrupa'nın kültür mirasına geniş çaplı erişim sağlamak;
- Gezi alanlarına inşaat yapılması için gelebilecek baskıları önceden tahmin ederek ve kültür turizminden gelen taleplerin bir sonucu olan aşırı büyümeyi ve hasarı önleyecek teknikler uygulayarak kültürel miras alanlarının korunmasını garanti altına almak;
- Gezi alanlarındaki miras değeri çok yüksek tekil miras alanlarını, bu tip alanların idaresiyle ilgili tanımlı birtakım kurallar koyup uygulanmasını sağlayarak, kültür turizminin baskısından korumak;
- Avrupa kültürünün zengin çeşitliliğini sürdürebilmek için gezi alanlarındaki kültürel miras öğelerinin geliştirilmesine yatırım yapmak ve bu şekilde bu alanların ayırt edici şekilde geliştirilip iyileştirilmesinde birlikte çalışmak;
- Kültürel mirası yerel toplum düzeyinde desteklemek için ticari ve sivil grupların ortaklık kurmalarına ve bu yolla gezi alanlarının tarihine ve kültürüne yatırım yaparak ziyaretçilere hem eğitici hem de eğlendirici farklı bir gezi deneyimi sunmalarına destek olmak;
- Kültürel mirasın korunması için çalışan toplulukları ve turizm endüstrisini, gezi rotalarındaki Avrupa kültürel mirasına ait öğelerin ve kültürel peyzajın korunması için işbirliği yapmaya teşvik etmek;
- Avrupa turizmini küresel bir durak olarak kabul eden bir belge oluşturulması konusunda yapılan çalışmalar çerçevesinde ve bu bildirgede ortaya koyulan ilkeler doğrultusunda, bir Avrupa Sürdürülebilir Kültür Turizmi Belgesi oluşturulması fikrini teşvik etmek.

EUROPA NOSTRA, bu bildirge aracılığıyla, sürdürülebilir kültür turizminin ilkelerini desteklemeyi ve aynı zamanda tekil kültürel miras alanlarının korunması için gerekli denetimlerin hayata geçirilmesi çağrısında bulunmayı kendine görev edinmiştir.